

Portefeuillehoudersoverleg sociaal domein

Algemeen	
Agendapunt:	
Onderwerp:	Gedwongen kader Jeugdzorg
Steller:	R. Hunneman
Kenmerk:	
Status:	Ter vaststelling
Behandeling:	23 januari 2014
Bijlagen	
	1
Samenvatting	
Vanaf 2015 worden de gemeenten verantwoordelijk voor de gehele jeugdzorg, zowel vrijwillige hulpverlening als gedwongen hulpverlening. De hulpverlening in het gedwongen kader is gericht op gezinnen, waarbij de veiligheid in gevaar is en/of sprake is een delict. De overheid grijpt dan (tijdelijk) in via een uitspraak van de rechter. In de (concept) jeugdwet is opgenomen dat het gedwongen kader, zoals jeugdbescherming en jeugdreclassering, moet worden uitgevoerd door een gecertificeerde instelling. De huidige Bureaus Jeugdzorg (BJZ) laten zich op dit moment certificeren. In de regio Gooi en Vechtstreek hebben wij een informatieve verkenning uitgevoerd bij de omliggende BJZ's en leggen u voor om voor de komende twee jaar de opdracht te verlenen aan BJZ Noord-Holland.	
Gevraagde beslissing	
1. Instemmen met de keuze voor BJZ –NH als gecertificeerde instelling voor de komende twee jaar, voor de producten Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (drang en dwang), AMK, Crisisdienst 24/7 en Toeleiding JeugdzorgPlus. 2. 2015 en 2016 uitvoeren en monitoren 3. Midden 2016 keuze; verlenging subsidie of aanbod vanuit de markt van gecertificeerde instellingen. 4. Reactie op het schrijven van het ministerie van VWS en V&J om voor 28 februari a.s. met een uitspraak te komen over de toekomst van de functies en taken die BJZ nu vervult op het gebied van meldingen kindermishandeling, crisisdienst, toeleiding JeugdzorgPlus, jeugdbescherming en jeugdreclassering en de toegangstaken van het vrijwillige kader. Dit schrijven wordt voor gelegd aan de colleges.	

BIJLAGE 1

GEDWONGEN KADER JEUGDZORG

Uitvoering geven aan jeugdbescherming, jeugdreclassering, meldingen kindermishandeling, crisisdienst en toeleiding JeugdzorgPlus

1. Inleiding

In het nieuwe stelsel krijgt de gemeente de verantwoordelijkheid voor alle vormen van jeugdhulp. Hieronder valt ook de specialistische hulp jeugd-ggz, hulp aan verstandelijk beperkte jeugd, gesloten jeugdhulp in het kader van ernstige opgroei- en opvoedingsproblemen en de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering. Deze verantwoordelijkheid wordt in de nieuwe jeugdwet vorm gegeven als een zorgplicht van gemeenten, de zgn. jeugdhulpplicht.

De gemeente is vanaf 2015 verantwoordelijk voor een kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod van de verschillende vormen van jeugdhulp en zorgt er voor dat ieder kind dat een vorm van jeugdhulp nodig heeft, deze daadwerkelijk krijgt.

In de (concept) jeugdwet wordt een onderscheid gemaakt tussen de eisen die gesteld worden aan instellingen die jeugdhulp aanbieden binnen het vrijwillig kader en kinderen/gezinnen die via de rechter een kinderbeschermingsmaatregel of reclasseringstoezicht opgelegd krijgen. Deze laatste vorm is het gedwongen kader. De functie van jeugdbeschermer en jeugdreclasserder moet uitgevoerd worden door een gecertificeerde instelling. Een gecertificeerde instelling mag geen jeugdhulp aanbieden, maar brengt in opdracht van de rechter, in kaart wat er aan hulpverlening nodig is en monitort deze inzet.

De verantwoordelijkheid van de gemeente bestaat voor het gedwongen kader o.a. uit:¹

- Het doen van een verzoek tot onderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming indien de veiligheid van het kind/gezin in gevaar is;
- Het voorzien in een toereikend aanbod van gecertificeerde instellingen die de maatregelen van jeugdbescherming (JB) en jeugdreclassering (JR) uitvoeren.
- De gemeente voert een samenhangend beleid ten aanzien van de jeugdhulp, de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering, de jeugdgezondheidszorg en zorgt voor afstemming en samenwerking met onderwijs, zorg, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen en politie en justitie.
- Over de uitvoering van deze taken dient de gemeente een beleidsplan en een verordening te maken. In dit beleidsplan is naast het voorkomen van zorg, de toegang naar vrijwillige jeugd/gezinshulp ook een visie op de samenhang tussen het vrijwillige kader en het gedwongen kader een onderdeel.

Dit onderdeel gaat over het gedwongen kader en geeft een schets van de nieuwe opgave die gemeenten krijgen. Vervolgens wordt een blik geboden op de aantallen: hoeveel jeugdigen in onze regio hebben te maken hebben met gedwongen vormen van hulpverlening? In paragraaf 4 geven we weer wat de visie en de doelstelling zijn van de regio als het gaat om het gedwongen kader. In

¹ Zie bijlage 1 voor een overzicht van de wet op dit punt.

paragraaf 5 wordt ingegaan op de vraag welke gecertificeerde instelling de komende jaren de aangewezen organisatie is om de taken JB en JR en de hieraan gerelateerde taken van toeleiding tot gedwongen hulp, AMK en crisishulp, uit te voeren. In paragraaf 6 presenteren we de uitkomst van de verkenning die in de maanden okt- december 2013 is gehouden de onder mogelijke gecertificeerde instellingen. We zullen voorstellen om de komende 2 jaar in zee te gaan met de huidige aanbieder: BJZ Noord-Holland. In par.7 presenteren we een doorkijkje op het vervolg in 2014.

2. Toegang tot jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering

Een nieuw aspect van de (concept) jeugdwet is dat gemeenten de verantwoordelijkheid krijgen over de toegang tot alle vrijwillige hulp en dat hiervoor geen indicatiebesluit van een onafhankelijk orgaan (zoals nu via BJZ) nodig is. Voor de gedwongen hulpverlening geldt dat de rechter de maatregel oplegt en daarbij een gecertificeerde instelling aanwijst; de gecertificeerde instelling bepaalt of en welke jeugdhulp is aangewezen om de maatregel goed uit te voeren. Daarnaast is opgenomen dat de huisarts rechtstreeks mag doorverwijzen naar alle vormen van jeugdhulp.

Om een goed beeld te schetsen waar de gedwongen hulpverlening in is opgenomen wordt hieronder de totale gemeentelijke verantwoordelijkheid beschreven:

1. laagdrempelige en herkenbare toegang tot jeugdhulp,
2. het advies geven over en het bepalen en inzetten van de aangewezen vorm van jeugdhulp,
3. het adviseren van professionals die zich zorgen maken over een jeugdige, en
4. het samenhangend organiseren van de toegang tot de Raad voor de Kinderbescherming en het gedwongen kader.

Het gedwongen kader omvat alle maatregelen die op last van de kinderrechter worden opgelegd aan een gezin en/of een jeugdige. Daarbij valt in het civiele kader te denken aan ondertoezichtstelling (beperking van het gezag), beëindiging van het gezag (voogdij), uithuisplaatsing en uithuisplaatsing in een gesloten instelling.

In het strafrechtelijke kader is de jeugdreclassering verantwoordelijk voor het verlenen van verplichte hulp en steun bij het naleven van voorwaarden, door de strafrechter opgelegd. Onderscheidend is dat de jeugdige niet op vrijwillige basis gebruik maakt van een voorziening, maar als gevolg van actieve bemoeienis van de overheid.

De gemeente wordt in het nieuwe stelsel verantwoordelijk voor de toeleiding naar het gedwongen kader: jeugdbescherming. Voor de jeugdreclassering blijft het strafrechtelijk kader bepalend.

In bijlage 2 en 3 wordt de huidige route naar respectievelijk jeugdbescherming en jeugdreclassering beschreven.

Toegang naar gedwongen jeugdhulp

In de nieuwe situatie wordt de gemeente de toeleider naar de Raad voor de Kinderbescherming en de opdrachtgever (financier) van de gecertificeerde instelling en de gekwalificeerde jeugdhulpaanbieders. De gecertificeerde instelling bepaalt welke jeugdhulp geschikt is voor de uitvoering van de maatregel van de rechter en overlegt deze keuze met de gemeente waarin het kind/gezin woont. De gecertificeerde instelling en de gemeente zullen hierover duidelijke afspraken met elkaar maken. Als er sprake is van jeugdreclassering dan vloeit de maatregel rechtstreeks voort uit een strafbeschikking of een rechterlijke beslissing en is er al bepaald dat de jeugdige een jeugdreclasserder krijgt toegewezen en dat wordt dan niet in overleg met de gemeente bepaald.

De jeugdhulp die wordt ingezet zoals gesloten jeugdhulp en jeugdhulpaanbieders die verblijf en intensieve ambulante jeugdhulp in het gedwongen kader aanbieden moeten aan kwaliteitseisen voldoen. De uitvoering van de maatregel is dus alleen mogelijk door een gekwalificeerde jeugdinstantie. De gecertificeerde instantie gaat samen met het gezin/ de jongere bepalen welke hulp er nodig is. Dit alles gebeurt in overleg met de gemeente. Het gedwongen kader beslaat op dit moment landelijk ongeveer 10% van het totale budget dat in de jeugdzorg omgaat.

3. Om hoeveel jeugdigen gaat het?

Feiten en cijfers

In het afgelopen jaar hebben we veel contact gehad met BJZ NH over de huidige taken en de wijze waarop deze taak wordt uitgevoerd. Naast het delen van kennis over vorm en inhoud zijn voor ons ook de cijfers in beeld gebracht.

Feiten en cijfers BJZ NH voor de regio Gooi en Vechtstreek

Clënten 2012	Aantal
<u>Jeugd- & Gezinsbescherming</u>	
Begeleiding multiprobleem (drang)	62
Jeugdbescherming	209 *
Jeugdreclassering	64 *
Toeleiding JeugdZorgPlus	8
Totaal	340
<u>Kindermishandeling</u>	
Onderzoek	225
Consult	98
Advies	513
Totaal	836
<u>Crisisinterventie</u>	
Crisisinterventie	135
Zorgmeldingen	537
Totaal	672
Totale financiering door de provincie NH in 2012	€3.285.878,-
Personele inzet	34 fte

Excl. Weesp en Wijdmeren

* Excl. landelijk werkende instellingen, William Schrikker Groep (doelgroep Licht verstandelijk beperkte ouders/opvoeders en/of kinderen) Leger des Heils (o.a. gespecialiseerd in zwervende gezinnen en Roma-families) in onderaannemerschap bij BJZ NH.

Totaal overzicht		Begeleiding multiprob. (drang)	Jeugd-bescherming OTS	Jeugd-bescherming voogdij	Jeugd-reclassering	Toeleiding JeugdzorgPlus
Aantal	Blaricum	2	4	0	1	0
2012	Bussum	4	34	2	5	2
	Hilversum	34	79	21	39	2
	Huizen	12	33	5	13	2
	Laren	0	8	0	1	0
	Muiden	0	4	2	2	0
	Naarden	10	15	2	3	2
Totaal		62	177	32	64	8

Feiten en cijfers gebruik diensten 2012 en prognose 2015 BJZ Noord-Holland (excl. Weesp en Wijdmeren)

Bureau Jeugdzorg	Cliënten 2012	Cliënten 2015
Begeleiding (casemanagement) multi-problem gezinnen (drang)	62	100
Jeugd-Bescherming	209	205**
Jeugd-Reclassering	64	58
Toeleiding Jeugdzorg Plus*	8	8
Totaal	343	336

*Jeugdzorgplus is een gesloten setting voor kinderen en jongeren na een uitspraak van de kinderrechter.

De bovenstaande cijfers zijn exclusief de cliënten William Schrikker Groep en de cliënten van het Leger des Heils.

** Het aantal cliënten jeugdbescherming is in 2013 gestegen en lopen daarmee door in de prognose voor 2015.

4. Waar willen wij naar toe?

De uitdaging vanaf 2015

De opgave aan de gemeenten is het organiseren van een samenhangend beleid voor de kinderen, jongeren en ouders op het gebied van veilig opgroeien. Hiervoor is het nodig dat er een samenhang komt tussen datgene er aangeboden wordt in de buurt, wijk, de toegang naar vrijwillige hulpverlening en de gedwongen hulpverlening. De grootste uitdaging wordt om te voorkomen dat gemeenten een Verzoek tot Onderzoek indienen bij de Raad voor de Kinderbescherming, maar de gezinnen kunnen

ondersteunen in het vrijwillige kader en de veiligheid kunnen waarborgen en de criminele carrière van jongeren kunnen tegengaan. Ook de nazorg is van groot belang om terugval te voorkomen.

We hebben niet de illusie dat wij door preventie inzet van vrijwilligers, jongerenwerkers, opbouwwerkers, en met het organiseren van de toegang naar jeugdhulp kunnen voorkomen dat er gezinnen en kinderen moeten worden doorgeleid naar de Raad. Hoe wij het ook gaan organiseren, er zullen altijd gezinnen en kinderen/jongeren blijven waarbij de veiligheid in de opgroei- en opvoedsituatie in gevaar is. Dit kan komen doordat ouders verstandelijk beperkt zijn, psychische problemen hebben, verslaafd zijn of niet bij machte zijn om met de stoornis van hun kind(eren) om te gaan. Kortom; "Wanneer de gezondheid en veiligheid van het kind/gezin in het geding zijn, neemt de overheid de opvoeding (tijdelijk) over." Het tijdelijke karakter is van belang.

Wel zien wij kansen in het inzetten van maatwerk, een regievoerder over het hulpverleningsplan, bemoeizorg en 'drang en dwang' medewerkers. De drang is de laatste inzet om gezinnen te motiveren binnen het vrijwillige kader hulp te accepteren, zodat voorkomen wordt dat zij naar aanleiding van een uitspraak van de rechter gedwongen worden om hulpverlening te accepteren of dat hun kind(eren) (tijdelijk) uit huis worden geplaatst. Hiermee wordt ook al volop geëxperimenteerd in het land, zo ook in onze regio, door de Bureaus Jeugdzorg. Met goede resultaten; 32%² afname van het aantal ondertoezichtstellingen in het afgelopen jaar.

In de jeugdwet is opgenomen dat gemeenten moeten voorzien in een toereikend aanbod van gecertificeerde instellingen Jeugdbescherming en Jeugdreclassering voor alle doelgroepen en gekwalificeerde jeugdhulp. Onder gekwalificeerde jeugdhulp wordt de hulpverlening verstaan die moeten worden ingezet om het gezin/kind te ondersteunen. Deze hulpverlening kan in de vorm zijn van pleegzorg, opname in een instelling (residentieel) of door bezoeken van de hulpverlener aan huis (ambulant). In de regio Gooi en Vechtstreek zijn o.a. de uitvoerders van deze vormen van jeugdhulp Orthopedagogisch centrum OC Trompendaal en Youke (voorheen Zandbergen). Zij leveren hulp op het gebied van opgroeien, ook bij meervoudige psychiatrische, sociale en/of medische vragen, voor kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar en hun gezinnen.

5. Verkenning nieuwe gecertificeerde instellingen

Gezien onze geografische ligging zijn wij, in opdracht van de regionale Stuurgroep Jeugd, een informatieve verkenning gestart met de Bureaus Jeugdzorg Utrecht, Flevoland en Agglomeraat Amsterdam. Ook de huidige uitvoerder van de taken, BJZ NH, was onderdeel van deze verkenning. De Bureaus Jeugdzorg Utrecht en Flevoland vallen binnen de veiligheidsregio Midden-Nederland, waar ook regio Gooi en Vechtstreek binnen valt. In deze veiligheidsregio is de Raad voor de Kinderbescherming en de rechtbank/de kinderrechter gesitueerd. Naast de ambtelijke informatieve gesprekken is er aan de partijen gevraagd om een vrijblijvende indicatie aan ons te overleggen.

² Resultaat van landelijk vliegwielproject; BJZ Agglomeraat Amsterdam met de methodiek Generieke Gezinswerker

De informatieve verkenning richtte zich op de volgende onderdelen:

- Aanbod passend bij regiovisie toegang (drang en dwang, AMK, crisis 24/7 en toeleiding jeugdzorgPlus)
- Aansluiten op leefgebieden van de gezinnen
- Kwaliteit: expertise rondom alle doelgroepen, inzet bewezen methodieken gericht op eigen kracht en eigen regie.
- Effectiviteit: behalen beleidsdoelen; voorkomen jeugdbescherming en jeugdreclassering
- Efficiëntie: tijd/prijs per klant/traject

Uitkomst van de verkenning:

Alle benaderde partijen willen een aanbod doen en kwamen ook met een indicatie van de kosten.

Onze analyse is dat:

- De markt nog sterk in ontwikkeling is, voorbeelden hiervan zijn dat de huidige normprijzen worden losgelaten, de schaalgrootte voor de nieuwe gecertificeerde instellingen nog niet bepaald is (fusies zijn mogelijk); kortom de partijen zijn zich aan het ontwikkelen als marktpartij.
- Alle partijen kiezen voor de inzet van een drangmedewerker die zowel ingezet kan worden als jeugdbeschermer en jeugdreclasserend gericht op de gehele gezinssituatie en het voorkomen van dwang (gedwongen kader via de rechter).
- Consequent blijven kijken naar het benutten van eigen kracht, eigen regie en het in beeld brengen bij de gezinspatronen en daarbij aansluiten. Deze methodiek is het meest doorontwikkeld bij BJZ Agglomerat Amsterdam.
- BJZ Noord-Holland heeft kortste OTS-trajecten (2 jaar en 8 mnd.) van Nederland
- De vrijblijvende indicaties geven de eerste indruk dat BJZ N.H. en BJZ Flevoland het meest in de richting komen van de budgetten die wij overkrijgen in 2015.
- BJZ NH is een goede samenwerkingspartner waarmee ontwikkeld is en wordt op het gebied van het AMHK en de vrijwillige toegang bij de lokale uitvoeringsdiensten.

Uit de verkenning is verder gebleken dat het op dit moment niet verstandig is om voor een nieuwe organisatie te kiezen. Bijvoorbeeld een BJZ die congruent is met de Veiligheidsregio. Er zijn teveel risico's:

- Alternatieve keuze vraagt aanbestedingsproces (langdurig traject en kost capaciteit)
- Continuïteit van zorg in 2014 (leegloop bij BJZ N-H) en in 2015 wordt het voor ons grote opgave om de continuïteit van zorg te garanderen.

- Eisen/aanbeveling van ministerie: keuze voor gecertificeerde instelling voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2014.³
- In 2014 is er tijd en ruimte nodig om te kunnen ontwikkelen op het gebied van AMHK, crisisdienst, jeugdbescherming en jeugdreclassering en toeleiding naar de Raad van de Kinderbescherming.

De verkenning is gepresenteerd aan de Stuurgroep Jeugd van 11 december 2013. met de hieronder omschreven uitkomst.

Keuze uit de verkenning: BJZ Noord-Holland

De leden van de Stuurgroep Jeugd willen u voorleggen om verder te gaan ontwikkelen met BJZ Noord-Holland en vanaf 2015 de dienstverlening bij hen af te nemen voor de periode 2015 en 2016. Er wordt gekoerst op een incidentele subsidie voor twee jaar. De wijze van bekostiging wordt verder uitgewerkt in de regionale visie 'Marktmeesterschap' voor het hele sociale domein.

BJZ NH heeft zich gepresenteerd als een organisatie die zich gaat aanbieden als een gecertificeerde instelling die uitvoering kan geven aan onze beleidsdoelen om een daling van het aantal trajecten jeugdbescherming en jeugdreclassering te realiseren. Met inzet van de jeugd- en gezinsbeschermer zien zij kansen en mogelijkheden in het benutten van eigen kracht en eigen regie ook al is dat bij deze gezinnen minimaal. Zo verwachten zij in 2015 10% van de multiprobleem gezinnen te behouden binnen drang (vrijwillig kader) en niet door te leiden naar de kinderrechter.

De keuze voor BJZ NH is verder gebaseerd op het feit dat;

- Zij kennis hebben van het Gooi, de gezinnen, sociale kaart en de specifieke kenmerken van onze regio.
- Op deze wijze continuïteit van jeugdzorg kunnen leveren in 2015, zonder ingrijpende wijzigingen binnen de gezinnen waarin BJZ NH nu actief is.
- En de ontwikkeling die in gang is gezet rondom het vrijwillige kader, door de toegangsmedewerkers in 2014 mee te laten draaien in de lokale uitvoeringsdiensten uit te bereiden naar het gedwongen kader.
- De al ingang gezette ontwikkeling rondom het vormen van het AMHK in 2014 voor te zetten.

³ Staatssecretaris Martin van Rijn (VWS) en staatssecretaris Fred Teeven (VenJ) hebben op 20 december met IPO en VNG nadere waarborgen vastgesteld over de continuïteit van Bureaus Jeugdzorg. De nadere waarborgen die zijn afgesproken houden in dat gemeenten alle ruimte houden om hun intensieve voorbereiding op het nieuwe jeugdstelsel voort te zetten. Per jeugdzorgregio kunnen zij op maat afspraken maken over wat zij afnemen van Bureau Jeugdzorg. Als die regionale afspraken op 28 februari echter niet hebben geleid tot garanties over continuïteit van de benodigde functies en de noodzakelijke infrastructuur in 2015, treedt een overgangsregeling in werking. Die houdt in dat gemeenten voor 2015 een budgetgarantie moeten geven aan de Bureaus Jeugdzorg van minimaal 80% van het budget in 2014.

Voorwaarden

Er zijn wel een aantal voorwaarden verbonden aan de keuze voor BJZ NH, met name:

- Het aanbod moet passen binnen financiële kaders van de regio, deze worden definitief bekend gemaakt in de meicirculaire van ministerie van VWS
- De regio wordt op geen enkele wijze verantwoordelijk voor de ontstane frictiekosten vanwege de decentralisatie.
- BJZ NH wordt aangemerkt als gecertificeerde instelling en voldoen aan het opgestelde normenkader vanuit het ministerie van VWS.
- BJZ NH staat garant voor haar bijdrage aan een kwalitatief hoogwaardige samenwerking in de veiligheidsregio.

6. Voorstel

- 1) Kiezen voor BJZ –NH als gecertificeerde instelling voor de komende twee jaar, waarbij de regio de volgende producten afneemt:
 1. Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (drang en dwang)
 2. AMK
 3. Crisisdienst 24/7
 4. Toeleiding JeugdzorgPlus
- 2) 2015 en 2016 uitvoeren en monitoren
- 3) Midden 2016 keuze; verlenging subsidie of aanbod vanuit de markt van gecertificeerde instellingen

7. Doorkijk naar 2014

- 1) Virtueel opdrachtgeverschap, virtuele euro's voor jeugdbescherming en jeugdreclassering
- 2) Verbinding met de lokale toegang, werkprocessen AMHK, crisisdienst en toeleiding JeugdzorgPlus
- 3) Ervaringen van (ex)cliënten als input voor beleidskeuzes en inrichting van de werkprocessen.
- 4) Verder ontwikkelen van de methodiek "inzet drang op voorkomen van dwang" gericht op de kenmerken van de regio, zoals het hoge aantal vechtscheidingen dat leidt tot een ondertoezichtstelling en de relatie met bemoeizorg.

Bijlage 1 Wat wordt er nieuw vastgelegd in de jeugdwet?

Binnen het gedwongen kader zullen er wettelijk gezien slechts enkele wijzigingen optreden ten opzichte van de huidige situatie. Het gaat hierbij om de volgende vernieuwingen:

In de (concept) jeugdwet en de Wet Herziening Kinderbeschermingsmaatregelen zijn een aantal vernieuwingen opgenomen ten opzichte van de huidige situatie. De aanpassingen zijn als volgt in de memorie van toelichting op de (concept) wet opgenomen:

1. Er ligt veel meer nadruk op de eigen kracht, het netwerk van het gezin en eigen oplossingen van de cliënt.
2. De maatregel 'opgroeiondersteuning' is nieuw. Het gaat hier over een "tussenmaatregel" kort en intensief*
3. Het college doet een verzoek tot onderzoek bij de raad voor de kinderbescherming. Het is aan de gemeente om invulling te geven aan het systeem van meldingen en (eventuele) doorgeleiding naar de raad voor de kinderbescherming. . De gemeente kan bijvoorbeeld een jeugdhulpaanbieder aanwijzen die rechtstreeks een verzoek tot onderzoek mag doen. Het wetsvoorstel geeft ook het AMHK de bevoegdheid om zich rechtstreeks tot de raad voor de kinderbescherming te wenden. Het AMHK moet de gemeente hierover dan wel informeren.
4. Als de Raad voor de Kinderbescherming besluit de zaak aan te houden of zelfs af te sluiten zonder uitspraak van de kinderrechter dan kan de burgemeester ingrijpen.

Indien de burgemeester een kinderbeschermingsmaatregel noodzakelijk acht terwijl de Raad voor de kinderbescherming een andere mening is toegedaan, dan kan de burgemeester de Raad dwingen de rechter hierover een uitspraak te laten doen. (artikel 1:225, 4^e lid)

5. De gezinsvoogd (jeugdbeschermer) heeft de mogelijkheid om als ouders niet voldoende meewerken aan het realiseren van de doelen van de ondertoezichtstelling, een (schriftelijke) aanwijzing te geven*. De met het gezag belaste ouders zijn verplicht deze aanwijzing op te volgen. Daarnaast kan de gezinsvoogd aanvullende jeugdhulp inzetten in overleg met de gemeente. Deze jeugdhulp moet worden uitgevoerd door een gecertificeerde instelling.
6. Op het moment dat de doelen van de ondertoezichtstelling zijn gerealiseerd en de ontwikkelingsbedreiging van het kind is opgeheven, wordt de maatregel afgesloten. Wanneer de gezinsvoogd de ondertoezichtstelling of de uithuisplaatsing niet wil verlengen, moet deze de Raad daarvan tijdig op de hoogte stellen onder overlegging van het plan, het verloop van de Ots/uithuisplaatsing etc. De raad beoordeelt aan de hand van deze informatie of het voorgenomen besluit in het belang van de minderjarige is.

* Opgenomen in de Wet Herziening Kinderbeschermingsmaatregelen.

Hoe ziet het proces van gedwongen jeugdhulpverlening eruit in 2015?

In bijlage 2 en 3 is een schets opgenomen van het huidige proces en hier wordt u meegenomen in het proces dat in 2015 gevolgd moet worden om een gezin/kind(eren) toe te leiden naar de kinderrechter:

- 1) Raad voor de kindbescherming doet onderzoek in opdracht van het college van Burgemeester en Wethouders.
- 2) De aanvraag van een verzoek tot onderzoek wordt in een landelijk protocol tussen de gemeenten en de Raad voor de Kinderbescherming opgesteld. In het verzoek tot onderzoek geeft de aanvrager de (hulpverlenings)geschiedenis van het gezin/kind(eren) aan, welke gecertificeerde instelling en welke gekwalificeerde jeugdhulp zij nodig acht. Het opstellen van het protocol kan ook uitbesteed worden aan het AMHK.
- 3) De rechter wijst een gecertificeerde instelling jeugdbeschermer toe en neemt daarbij wel of niet het advies over van het college.
- 4) De jeugdbeschermer stelt samen met het kind/gezin een plan van aanpak op en zal contact moeten leggen met de gemeentelijke uitvoeringsdienst om dubbelingen in de aanpak te voorkomen.
- 5) Het kind/gezin moet worden toegeleid naar jeugdhulp, zoals pleegzorg, ambulante inzet en residentieel. Dit alles in overleg met de gemeentelijke uitvoeringsdienst.

NB in de memorie van toelichting op de (concept) jeugdwet is het volgende opgenomen:

- De RvdK wil in een eerder stadium meedenken op casusniveau
- Burgemeester kan ingrijpen als de RvdK niet wil doorleiden naar de kinderrechter

Extra mogelijkheden van de gecertificeerde instelling:

- De jeugdbeschermer kan een (schriftelijke) aanwijzing geven aan de ouders als zij onvoldoende meewerken.
- De jeugdbeschermer kan aanvullende jeugdhulp inzetten
- Afsluiten van de maatregel; de Raad tijdig op de hoogte stellen onder overlegging van het plan, het verloop van de Ots/uithuisplaatsing etc.

Via het justitiële kader verloopt het proces als volgt:

- De jeugdreclasserder kan een opdracht krijgen van de rechter, het OM, directeur van een justitiële jeugdinrichting of de Raad voor de Kinderbescherming.
- Wanneer de jongere wordt aangehouden op verdenking van een strafbaar feit en in verzekering wordt gesteld, meldt de politie dit aan de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad verleent dan vroeghulp en adviseert het OM of de kinderrechter.
- Dit advies komt tot stand na toepassing van het Landelijke instrumentarium Jeugdstrafketen (LIJ). Dit instrument geeft een inschatting van recidiverisico en het profiel van aanwezige

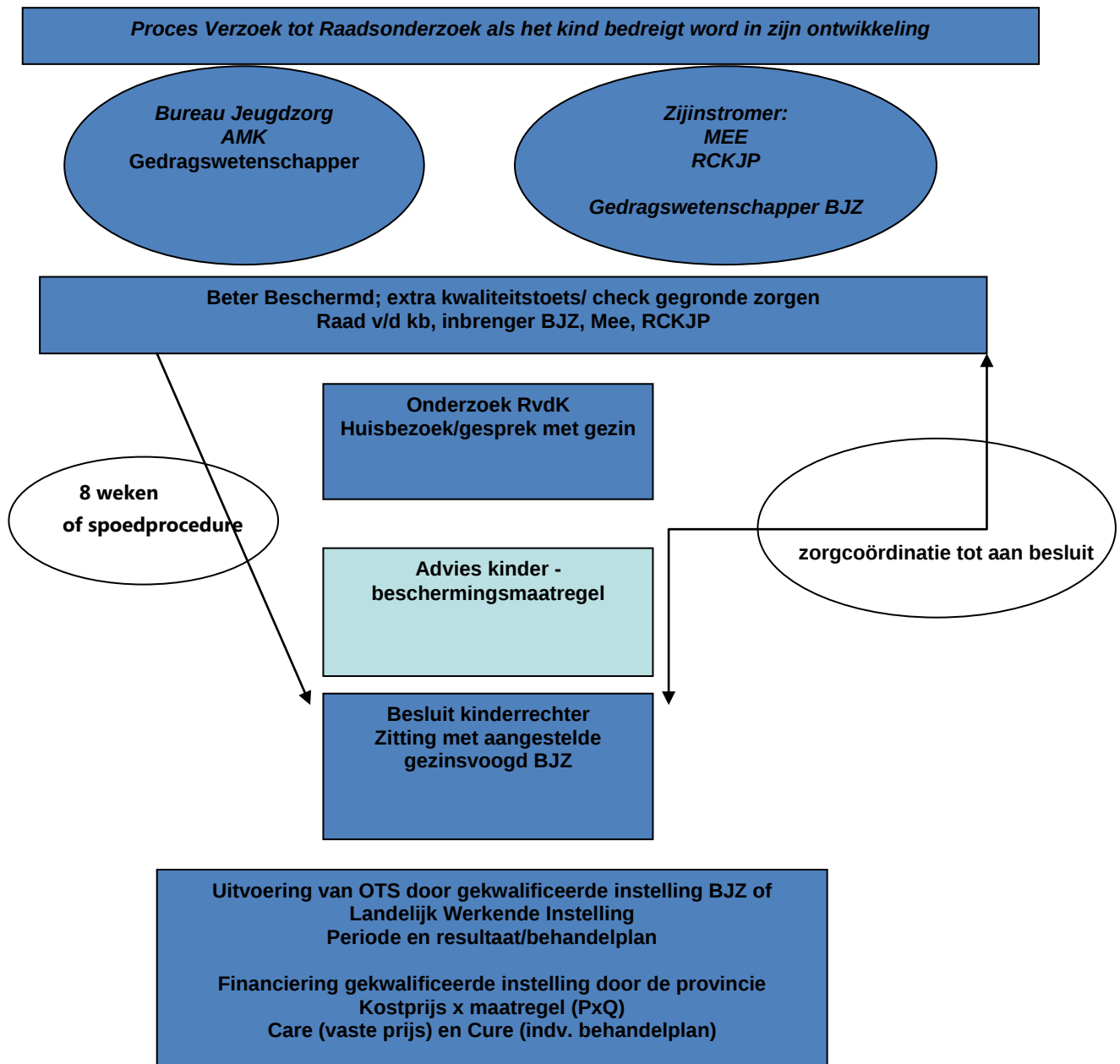
risicofactoren en zorgsignalen. Op basis hiervan wordt bepaald welke strafrechtelijke aanpak en zorg de jongere nodig heeft.

- Voor schoolverzuim betreft de Raad voor de Kinderbescherming ook de informatie van de verbaliserende leerplichtambtenaar. De jongere werkt op vrijwillige basis mee aan de afdoening of wordt gedwongen om mee te werken en krijgt een jeugdreclasseerder aangewezen.
- Als het nodig is kan er ook een jeugdbeschermingsmaatregel worden uitgesproken.
- Voor de bespreking van complexe persoons-, systeem- en gebiedsgerichte problematiek waarbij sprake is van ernstige overlast en criminaliteit is het veiligheidshuis opgericht. Het is haar taak om te komen tot een ketenoverstijgende aanpak.
- Jeugdreclassering kan zowel op vrijwillige basis als in gedwongen strafrechtelijk kader worden uitgevoerd. Steeds is er wel sprake van een strafbaar feit. Het gaat in het vrijwillige kader om begeleiding van jongeren tot aan de strafzitting.
- De vrijwillige begeleiding en de verplichte begeleiding wordt in de nieuwe wet "Toezicht en Begeleiding" genoemd
- Van gedwongen begeleiding is ook sprake wanneer een jeugdsanctie, zoals jeugddetentie of plaatsing in een jeugdinrichting⁴ (PIJ-maatregel) en kan samen gaan met een gedragsmaatregel. Deze maatregel is gericht op re-integratie van de jeugdige en hier is dan sprake van jeugdhulp (verslavingszorg, sociale vaardigheden, agressieregulatie etc.)
- Al deze zaken komen samen in het plan van aanpak van de jeugdreclasseerder⁵ (zorg en straf) waarbij het gezinssysteem en het bredere netwerk van de jeugdige wordt betrokken.
- De jeugdreclasseerder begeleidt de jongere en het gezin, in de overgang van gedwongen kader naar vrijwillig medewerking aan Toezicht en Begeleiding
- De gemeente is en wordt verantwoordelijk voor nazorg; jeugdhulp/gezinshulp, school of werk.

⁴ Gemeenten worden niet financieel verantwoordelijk voor de jeugdstrafinrichtingen dat blijft het ministerie van justitie in 2015. Wel financieren de gemeenten vanaf 2015 de inzet jeugdreclassering

⁵ De jeugdreclasseerder werkt met het Handboek Jeugdreclassering, de CRIEM (methode voor niet-westerse jongeren en minderheidsgroepen, Harde kernaanpak en methodische handreiking Schoolverzuim Jeugdreclassering.

Bijlage 2 Hoe is het nu geregeld rondom jeugdbescherming?

Bij spoedeisende zorg wordt hetzelfde traject gevolgd, maar dan in een korter tijdsbestek. Een andere route is het justitiële kader en dat bestaat uit de twee onderdelen schoolverzuim en het plegen van een delict. In de volgende bijlage is dit justitiële proces schematisch weergegeven.

Bijlage 3 Hoe is het nu geregeld rondom jeugdreclassering?

